

FEDERACIO
DEMOCRACIA
SOCIALISME

Endavant

REDACCIO:
Josep PALLACH
32, av. de la République,
MONTGERON (S. et O.)
ADMINISTRACIO:
M. MIQUEL
26, rue des Potiers — Toulouse (H.-G.)
C. Ch. Postaux : 1792-75 - Toulouse

Preu de l'exemplar: 20 francs.

Suscripció l'any: 250 francs.

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

LLETRA DE CATALUNYA

- * Per diverses causes — manobres, indecisió, «attentisme» — la temptativa de vaga general no tingué l'èxit desitjat inicialment per les organitzacions democràtiques catalanes.
- * Però la Campanya de Protesta, que ha de continuar i continuarà d'acord amb les decisions de les forces democràtiques, mostrarà al món els veritables sentiments del nostre poble.
- * Contra la política econòmica del règim que només imposa nous sacrificis als treballadors i a les classes populars!

BARCELONA, Juliol 1959. — La Diada de Protesta no conegué l'èxit que tots esperàvem; l'èxit pel qual tants d'esforços havien fet dotzenes i dotzenes de joves companys, obrers i universitaris. Hi hagué vaga de protesta a les mines de Berga, Saldeu, Guardiola; atur a algunes empreses de construcció de la part alta de Barcelona, a Sant Just d'Esvern i a Cornellà; absències del treball a algunes empreses tèxtils del Poble Nou... Es molt poc. Si és cert —com ho és per qualsevol observador imparcial que el 90 % del nostre poble està contra el règim, hem de dir parafrasant els famosos mots de Churchill durant la guerra, que «mai l'honor de tants havia estat entre les mans de tant pocs». Car és l'honor i la dignitat obrera i ciutadana el que han salvat els obrers i els universitaris que han manifestat pacíficament, i sense deixar lloc a dubtes el seu sentiment. Un sentiment que tot-hom ha d'aprendre a expressar serenament, sense explosions d'ira, però amb fermesa. Un sentiment que funda la dignitat de l'home lliure, de l'obrer conscient, i que no s'ha d'exterioritzar únicament a les taules de café, o en els «chistes» de tertúlia, o a les graderies del Barça; que s'expressarà un dia en la vida democràtica reconquistada i no pidolada.

Això és el que volia i vol la Campanya de Protesta. A les «xuleries» d'Acedo, a la gran por del règim, a la campanya dels diaris contra els «rojos-separatistes», contestarem un dia amb serenitat i clarecat. I els treballadors, que per una esgotadora jornada de 12 i 15 hores tenen el nivell de vida més baix d'Europa, diran també que la victòria, en

ésser eficaç i duradora, ha d'ésser filla de l'acció ordenada, unànime, conscient. I així aconseguiran llurs objectius.

CAL MADURAR LES CONDICIONS POLITIQUES. — Dit això —que havíem de dir-ho— repetim ara que les condicions polítiques amb les quals l'acció es plantejava no eren les més òptimes. A Catalunya, si. A Catalunya van unides les forces democràtiques, sindicals i polítiques i ningú no pot dire (com ningú no ha dit, car el general Acedo o Franco és igual a ningú) que la Campanya de Protesta fos una maniobra comunista.

Però l'acció dels catalans, àdhuc quan és unànime (com es veié en les grans manifestacions dels transports l'any passat, en la vaga metal·lúrgica) no és suficient. Per això tot-hom volia saber com es plantejava l'acció a fora de Catalunya. I d'allà no venien noves favorables. Manobres dels comunistes per un costat, manca de fermesa i de decisió per altra, «attentisme» per molts. I ho sabem nosaltres, els nuclis d'oposició que per primera vegada hem intentat organitzar una acció de masses la qual, per primera vegada també des de l'any 1939, ha obligat al règim franquista a reconèixer la nostra força. També ho sabia l'home del carrer, el treballador que risca en l'acció, el lluitador que es mossegava els punys al veure la fallida.

Cal esperar que aquests mesos propers s'aprofitaran per a clarificar la perspectiva política. Els moments que anem a viure ho demanen més que mai.

EL PLAN ECONOMIC DE FRANCO PROVOCA LA MISERIA I LA FAL·LIDA. HEM DE PREPARAR ELS PROPERS COMBATS. — En efecte, tal com anunciaren la U.G.T. de Catalunya i el M.S.C. en una Declaració Econòmica el mes de març darrer, el franquisme aculat per les realitats econòmiques està obligat a emprendre una política econòmica que tindrà conseqüències gravíssimes pels treballadors i per les classes populars de Catalunya. Per començar, més de tres cents empreses comercials i industrials han fet suspensió de pagaments durant aquests darrers temps: El Barato, les Farines Pales, Les Rentadores Bru... I es parla de l'Àguila, de can Arisso, etc., etc. Les hores extraordinàries han estat suprimides arreu, a la metal·lúrgia com al tèxtil. Les restriccions de crèdits, la devaluació imminent, provoquen una nova baixa del nivell de vida, l'atur i noves misèries... Tot això, diuen, per estabilitzar la moneda. Però com pot el mateix règim, els mateixos homes que han destruït la moneda i l'economia, que exporten ca-

(Passa a la pàg. 2.)

EL LABOUR PARTY I ELS SINDICATS BRITANICS AL COSTAT DELS DEMOCRATES DE LA PENINSULA

El Spanish Democrats Defense Funds, constituït a Londres a iniciativa del L. P. ens ha donat a conèixer el report de la visita del conegut advocat i amic nostre, Mr. Peter Benenson, el qual ha estat a Barcelona i a Madrid durant el mes de Juny.

Els treballistes demostren una vegada més que la solidaritat obrera i democràtica no és un simple mot de propaganda: les visites als advocats dels presos i dels que estan en llibertat vigilada; la constant protesta i vigilància dels democrates europeus que el L. P. representa; les mostres permanents d'interès pel destí del socialisme i de la democràcia peninsular, constitueixen per tots nosaltres el millor encoratjament.

Així tinguérem ocasió d'expressar-ho personalment al representant del Labour. I avui ens plau redir-ho públicament: Els treballistes anglesos estan al nostre costat! El M.S.C. reitera també la seva amistat i confirmà la voluntat de totes les forces democràtiques catalanes de continuar la lluita fins a obtenir el triomf.

EL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA AL CONGRES DE LA INTERNACIONAL SOCIALISTA

En ocasió del Congrés de la I. S., celebrat a Hambourg, el M.S.C. s'ha adreçat, com ho fa, regularment, al Secretariat de la I. S. per expressar-li els millors desigs de reeixida. Al mateix temps, i reiterant l'adhesió ja afirmada l'any 1951, quan es reconstituï la Internacional, el M.S.C. exposa en el seu document les raons per les quals «reclama el lloc que li pertany en el si de la gran família socialista internacional».

Remerciant de nou els socialistes de tot el món per l'ajuda moral generosa-ment expressada amb motius de les detencions del mes de novembre, i sempre que ha estat necessari, el M.S.C. ha fet conèixer també als partits de la I. S. un ampli report sobre els inicis i les derivacions a Catalunya de la Campanya de Protesta, la qual (malgrat la fallida de la temptativa de vaga general, per les causes que hi són analitzades), ha estat ocasió d'una intensa movilització de les millors energies de les noves generacions obreres i universitàries del nostre poble, i ha reunit en perfecta unanimitat totes les organitzacions democràtiques, sindicals i polítiques, de Catalunya.

(Vé de la pàg. 1.)

pitals i s'engreixen amb la pobresa estabilitzar res! No. El nou plan de Franco fracassarà ineluctablement. I no més comportarà nous sacrificis pels obrers, per tot el poble. Es això el que hem de saber. Com hem de saber com lluitar per oposar-nos-hi. Una cosa i altre ho ha dit i repetit la Campanya de Protesta. Avançant-se potser a la consciència de classe, a la consciència ciutadana —però no és aquest el deure de les minories? Mostrar el camí implica sacrificis, sobretot quan aquest és un camí de lluita i de risc. Es per aquesta ruta però que tot el poble passarà dintre de poc.

Avui ja, quinze dies després de la temptativa de vaga, tot-hom s'adona que l'acció era necessària per evitar aquesta nova corrua de sacrificis que ve al damunt, a benefici dels privilegiats de les grans banques i de l'Estat franquista. Dintre de poc, el clam serà general. Preparem-nos per a fer-lo entendre a tot el món. Endavant per les noves accions, al servei de Catalunya i del socialisme!

LA MORT DE CARLES RIBA

En el moment de cloure l'edició ens arriba una ressenya descrivint l'enterrament de Carles Riba el qual fou una gran manifestació de dol i d'homenatge de tots els catalans al gran escriptor i gran patriota. EN-DAVANT s'hi associa de tot cor i fa present a l'esposa del Poeta i a tots els seus familiars el nostre més profund sentiment.

SOCIALISME I PODER

(Vé de la pàg. 4.)

de paternalisme i d'humanitat. Poc s'ha parlat de les realitats econòmiques, vistes de baix i no de dalt, i de la situació dels de l'esquena doblegada.

Resultat? El poble de Catalunya ha acabat sempre desinteressant-se de gent que feia política a sobre dels núvols i ha, varies voltes, desautoritzat els que havia ajudat a portar al poder.

Resultats? El poble de Catalunya cansat i fastiguejat ha suportat vint anys de franquisme, i la joventut que encara no ha suportat desil·lusions, junt amb els treballadors de forta consciència, comença tot just a reclamar pa i llibertat!

La classe treballadora catalana, obrers i camperols, i junt i expressió d'ella, el Moviment Socialista de Catalunya, manifesta i manifestarà cada volta que sigui necessari, la seva voluntat de no tornar als erraments polítics passats!

Estem disposats a col·laborar amb els partits burgesos de posició democràtica i a fer junts —amb franquesa— passos positius endavant, passos definitius, passos de seny.

Però la nostra col·laboració serà funció, dins de Catalunya, del respecte que ens tindrà a la classe treballadora —dels seus interessos i del seu desenvolupament— i dels lligams que deuran existir entre les paraules i els fets dels que es proposen de governar.

Heus ací el que vol el poble de Catalunya i com ell, per ell i amb ell el Moviment Socialista de Catalunya.

JORDI COSTA I ROCA

NOSALTRES I ELS COMUNISTES

Per Josep PALLACH

Ens plau dir-ho sense orgull, però amb veu alta, perquè tot-hom ho entengui. Cap altra organització política, catalana o espanyola, no ha fet objecte com la nostra dels atacs i de les injúries comunistes. Quan alguns no tenien inconvenient en col·laborar-hi des dels governs exiliats, nosaltres manteníem contra tot-hom unes posicions socialistes que devien contribuir en gran manera a desfer a un dels llocs clau de la península la maniobra «d'unificació» que tants d'incautes o d'aprofitats acceptaven.

Vol dir això que, si bé respectem totes les opinions, no acceptem lliçons de ningú en el terreny de la fermesa socialista i democràtica i que bo i refusant tota mena de campanton anticomunista que cedim voluntàriament al general Franco, ens considerem amb prou autoritat per plantejar clarament un problema que escamotejant-lo amb frases fetes risca de podrir la política antifranquista de les forces democràtiques i de fer el joc a fi de comptes a aquells que es preté combatre: als franquistes primerament; als comunistes més tard.

Aquest problema és el següent: en la lluita contra la dictadura reaccionària, quina ha d'ésser, allà on els comunistes existeixen i poden constituir una força, l'actitud dels socialistes? Han d'acceptar o no el plantejament de pactes amb els comunistes? Si la resposta és positiva, quina confiança poden acordar a aquests pactes? Si és negativa —com pensem nosaltres— quina perspectiva han de senyalar perquè l'acció contra la dictadura sigui eficaç?

PETIT PANORAMA INTERNACIONAL

Aquesta qüestió no és fonamental en l'acció socialista al món i ni tan sols és important a la gran majoria de països d'Europa. A Amèrica, tant del Nord com del Sur, a l'Àsia i a l'Àfrica, els problemes que han d'aclarir els socialistes que volen lluitar per la democràcia social són distints: els de la tasca descolonitzadora, de la lluita per elevar el nivell de vida, de la síntesi entre el sentiment nacional i les realitats de la interdependència mundial... El problema dels socialistes és com empeltar les concepcions ideològiques i polítiques de la democràcia socialista (nascudes i expressades a Europa, en unes formes de civilització i en un moment econòmic diferents), en aquests despertars de civilitzacions mil·lenàries, que avui caracteritzen els altres continents.

De la reeixida d'aquesta acció de les minories socialistes asiàtiques, africanes o americanes, depèn en bona part que els pròxims cinquanta anys puguin estalviar-se l'enorme reculada del concepte de llibertat, que seria la penyora que pagaria Europa per no haver sabut conjuminar-lo amb el de la distribució justa de la riquesa universal, a la qual aspiren avui, en un moviment irreversible, els pobles fins ara desposseïts.

Tampoc no existeix aquest problema a Anglaterra ni als Països Nòrdics on els comunistes gairebé no existeixen. A aquests països el combat socialista per a construir una societat sense classes i

sense explotació, on s'afirma la llibertat de la persona, ha fet progressos importants i topa amb dificultats que no són precisament les del capitalisme i de la reacció clàssiques. El factor comunista juga poc també a Holanda, Bèlgica, Suïssa i a la pròpia Alemanya Occidental on els socialistes són en realitat els únics que es plantegen seriosament la necessitat de la reunificació, que no volen ni els comunistes ni els Estats capitalistes de l'Occident.

En canvi si existeix el problema a altres països d'Europa, que presenten característiques polítiques semblants: on la reacció es manté puixant i la democràcia està lluny d'ésser estabilitzada. A aquests altres països els comunistes són forts i diuen que volen defensar la democràcia. En aquests llocs doncs la pregunta que ens hem fet al començar és vàlida i és natural que els socialistes se la plantegin.

TORNEM A ESPANYA

A Espanya, una reacció totalitària de les pitjors que corren pel món no tan sols amenaça sino que té el poder. Els socialistes, aliats als comunistes i a totes les forces del Front Popular, varen intentar batre-la fa 20 anys sense aconseguir-ho. En aquest període, l'experiència de les aliances amb els comunistes fou tant amarga, comportà tant de crims i tant de fang, que no és estrany que els que la visqueren refusin sovint de plantejar-se la qüestió. Però els fets són tossuts en política, i el que ha passat darrerament a Madrid, on varies forces de centre i de dreta entaulaven negociacions amb el P.C., indica clarament que no és escamotejant-los com és resolen els problemes. Es al contrari plantejant-los clarament i sense oblidar ni un sol moment no tan sols les diferències que separen els socialistes dels comunistes, sino que aquests no es satisfan d'insultar quan poden anar més enllà, i destrueixen als socialistes després de servir-se'n, als llocs on han pogut prendre el poder.

Sabent això, és convenient o no per batre la reacció espanyola el pacte amb els comunistes? Si ho és, quins límits li hem de donar? Si no ho és, com no ho és al nostre entendre, quines formes d'acció preconitzem perquè la nostra sigui plenament eficaç i no topi constantment amb l'obstacle del verbalisme anticomunista?

LES POSICIONS A CATALUNYA

Limitarem l'estudi d'aquesta qüestió a Catalunya que és el lloc que ens interessa als socialistes catalans però repetim que l'ocorregut a Madrid prova que el problema existeix sobretot a la capital d'Espanya, perquè fins ara s'ha eludit amb mots en comptes d'enfocar-lo coratjosament.

Al nostre entendre és inconvenient fer un pacte amb els comunistes per diverses raons. Heus ací les més importants:

1) Un pacte entre forces distints suposa un mínim d'afinitats en el que es refereix a les finalitats positives de l'acció. Les nostres finalitats de socialistes són clares: volem un règim democràtic on les llibertats fonamentals, sindicals i polítiques, s'afirmen i siguin l'instrument essencial de transformació social i econòmica.

Els comunistes allà on poden governar anorreen aquestes llibertats, i l'instrument de transformació és una dictadura de partit que a nosaltres ens sembla detestable. Es aquesta noció de dictadura la que ha provocat les terribles deformacions i crims que el report Kroutchev denuncià sota el nom de «stalinisme», i que es deuen a raons profundes, socials i polítiques i no a la personalitat d'un home i és aquesta dictadura el que explica les revoltes de Hongria, les crisis de Polònia, de Berlín-Est, etc., etc. Nosaltres volem estalviar-la a casa nostra trobant les formes originals de democràcia política i social que impliquen, abans que res, el manteniment de les llibertats essencials.

2) Un pacte suposa també un acord mínim en els objectius positius internacionals. Per nosaltres aquests objectius, tendeixen a incloure, amb totes les transicions necessàries, al nostre país en la Comunitat de Pobles Europeus, la qual ha d'extendre's vers l'Est en la mesura que progressi la democràcia en aquelles latituds. Els comunistes redueixen el seu programa exterior al que els fixa la Unió Soviètica, de lluita contra l'influència americana. Nosaltres volem donar contingut positiu a la lluita contra l'imperialisme americà o rus i trobar les formes de cooperació democràtica amb tots els països.

3) Quan no hi ha acord sobre objectius pot haver-hi pacte, molt limitat, sobre finalitats negatives: la necessitat d'enderrocar la dictadura de Franco. Però perquè hi hagi pacte cal que regni un mínim de confiança entre els que s'entenen. Això no existeix avui. Els comunistes ens han acostumat massa a les deslleialtats, i, quan poden, a la liquidació de l'antic aliat perquè sigui positiva una entesa en la qual perdriem moltes energies vigilant-los mutuament. No enumerem els exemples; no és necessari. Els comunistes protesten ara amb raó perquè s'han donat noms de suposats simpatitzants que han tornat a Espanya. Que dirien si es publicessin llistes enteres de suposats «trànsfuges» per denunciar-los a la policia? Això és el que feu sovint «Treball» en els anys de creació del M.S.C.

En aquest aspecte els comunistes diuen que han canviat. Caldrà que ho demostrin. I ens cal dir-los que el sol fet de guardar a Catalunya el nom fals —i doblement ridícul— de partit «socialista» «unificat» és suficient per reforçar la nostra malfeança. Es amb aquesta «unificació» que arreu d'Europa han liquidat els socialistes, abans de fer-ho amb Kostov, Rajk, i altres «titistes».

Si canvi hi ha, si és cert que els comunistes ara saben respectar l'autonomia de les forces democràtiques, ja ho veurem. I el millor que podrien fer per començar a demostrar-ho és presentar-se a Catalunya amb el seu propi nom. Entretant, el nostre deure és continuar vigilants. I la millor manera de no distreure energies en la vigilància és anar perfectament separats. Per això, repetim, creiem inconvenient qualsevol pacte o contracte amb ells.

LA INICIATIVA EN L'ACCIO HA D'ESSER DE LES FORCES DEMOCRÀTIQUES.

Ara bé, el que diem no exclou en absolut l'acció antifranquista dels socialistes i de les forces democràtiques unides, hi hagi o no comunistes que s'hi

barregin al carrer. Al contrari. Precisament perquè els comunistes compten amb mitjans importants cal que els demòcrates siguin a l'avanguardia del combat, senyalin els objectius i refusin tota confusió afirmant amb insistència les pròpies posicions. Cal veure clarament que aquesta curiosa posició d'oposar-se a una acció contra Franco perquè els comunistes també hi són, equival a dir que és impossible l'acció contra el règim o que aquesta només és possible quan els comunistes accepten d'abstenir-se o de camuflar la seva participació. L'absurditat d'aquesta política és el que ha portat a les negociacions «madrilenyas» i després a algunes desautoritzacions enmig d'una gran confusió. A Catalunya no passà res d'això. Les forces democràtiques iniciaren la campanya de la «P». Amb les seves pròpies posicions. Els comunistes s'hi sumaren, amb tots els mitjans i la ràdio pel seu propi compte.

Si les democràcies complissin amb el seu deure, no serien les ràdios comunistes les que farien conèixer les consignes de vaga. Però si no tenim ràdios, ni «aparells», ni diners, podem tenir almenys una cosa: voluntat de lluita i claredat a l'exposar les posicions. Es amb una cosa i l'altra, però sobretot amb la primera que podrem atreure les noves generacions, les quals ignoren el

passat i volen combatre el franquisme. Així continuarem, esforçant-nos en educar-les i en reforçar la seva voluntat democràtica. Sense excloure gens, en el moment oportú, l'aprofitament de totes les forces que lluitin contra Franco encara que algunes no ens plaguin i dient-ho.

Aquest és el camí que proposem, a les altres forces peninsulars. Units en l'acció amb aquells que coincidim o almenys que hi tenim confiança. Separats, i sense preocupar-nos tant de si fan o no fan, amb aquells que no ens mereixen prou confiança. Sense complexes d'inferioritat. Preocupats essencialment de la lluita contra Franco i de la mobilització popular contra la dictadura que és difícil però que hem de reeixir si volem realment un règim democràtic. Perquè —i aquesta es la darrera afirmació d'aquesta llarga reflexió— és pel camí de l'organització i l'acció popular que passa la lluita contra el règim. Tot altre és força estèril si va tot sol, i a fi de comptes serveix sobretot per passar el temps. Però el temps —que ho entenguin bé els demòcrates de tota mena— no treballa avui a Espanya en favor de la democràcia, sino al contrari en benefici del totalitarisme d'un costat o altre. És per això que els catalans tenim pressa a enderrocar el franquisme.

ANTIFRANQUISME

(Vé de la pàg. 4.)

Mar, ben catòlica i persona d'ordre, va passar pel dolor que els revolucionaris de la reraguàrdia li matessin el seu únic fill. Tres anys després els militars la van fer compareixer i li van dir que venia obligada a denunciar els que li havien assassinat el fill si és que ho sabia. I ella va respondre coratjosament:

—Els que van assassinar al meu fill són els mateixos que van assassinar la República i la democràcia, tant si es deien un nom com un altre, i si els voleu trobar no haureu de cercar gaire car tothom els coneix.

Aquesta història completament verídica pot completar-se amb la del nostre eximi company Julian Besteiro quan el Consell de guerra va preguntar-li insidiosament si sabia que s'havia fet l'or del Banc d'Espanya:

—L'or d'Espanya, si el voleu trobar, furgueu en les cendres dels mils de treballadors que heu assassinat o en la sang dels mils treballadors que teniu en captiveri.

Tot això no és antifranquisme sino la llum de la raó que ens obliga a ésser demòcrates i socialistes, tant si Franco ho fa bé com malament, tant si els comerciants i aferistes s'atipen, com si els treballadors es moren de gana. La gent creu i diu que els partits no ens sabem entendre i que si tots ens uníssim Franco cauria fulminat com per un llamp. Si el poble hagués tingut consciència Franco no hauria existit mai i si en tingués ara una mica Franco cauria amb l'ajuda o la contra dels americans com va passar a Fuenteovejuna quan van matar el Comendador. Ja fa quatre centúries que Lope de Vega ens ho deia en el seu famós drama: «—¿Quién mató al Comendador? —;Fuenteovejuna, Señor!»

La cosa és clara. La gent de Fuenteovejuna — el nom ho diu prou bé — eren com nosaltres, uns moltons inofensius, ni antifranquistes, ni anti-res. Però el dia que se'ls va aclarir la consciència van matar el Comendador sense fer pactes d'aliança de partits ni grans moviments de massa. Ho van fer ben fet, a consciència, i quan després la Inquisició els torturava d'un a un, sense haver-se posat d'acord prèviament, tots reponien com una màquina: «¡Fuenteovejuna, Señor!» I deien la veritat, perquè no era aquest o aquell o el de més enllà el que havia fet justícia. Eren tots, era Fuenteovejuna.

El drama és tan actual avui com aleshores, com sempre. Nosaltres som demòcrates i som socialistes i no necessitem l'esperó de l'antifranquisme per a actuar. Per nosaltres el 18 de juny no és cap data, ni ens afecta ni poc ni molt si una vaga triomfa o fracasa. La nostra causa és eterna, la nostra causa no es perd. Mentre les mares pareixin fills naixeran homes amb dignitat que no posen la llibertat a la balança de l'èxit o de la sort i que la guanyen vivint-la constantment o morint, si convé, per ella.

L'ANTIFRANQUISME

Per M. SERRA I MORET

VOLEM anticipar-nos a les objeccions o errades interpretacions que puguin fer els nostres lectors si és que encara ens en queden, cosa de la qual no estem pas segurs. Temps passat se'ns va acudir de dir que les revolucions violentes no les feia el poble sinó militars i gent armada, manifestació que ens va valer un correctiu d'amics nostres benvolguts. Ara se'ns ha escapat de dir que no erem antifranquistes, ben entès, i podria ésser que algun altre amic ens cridés l'atenció i estaria en el seu dret i fins i tot ens faria bon servei.

Nosaltres, entenem la democràcia així, fonamental, bàsica, començant per la llibertat de pensament i d'expressió, no nosaltres sols, sinó tothom de dalt a baix, d'ample a ample. Altrament, tampoc ens sabem inspirats per cap veu divina i quan parlem o escrivim, no volem dogmatitzar ni imposar-nos, sinó exposar un criteri que pot ésser útil i pot ésser vàlid i que si no és compartit valdrà ben poca cosa.

Hem dit i repetit que nosaltres no som antifranquistes, com no som anti-res, ni antifeixistes, ni antinazis, ni anticomunistes, ni anticatòlics. El dret i el revers d'una moneda són l'anti, són l'oposat, perquè són la mateixa moneda, perquè són dues cares de la mateixa cosa. Però el canibal i l'europeu no són l'anti l'un de l'altre perquè són dues coses ben diferents i no es fan ocasionalment la guerra per motius d'interessos o de mals entesos, sino que es troben en lluita permanent, natural, intensa, irreconciliable, fins que el canibal hagi desaparegut i la lluita s'hagi extingit per manca de combatents.

Ara l'antifranquisme s'ha estès molt i segons tenim entès els més antifranquistes són la guàrdia civil i els militars més joves. Almenys són els que en fan més ostentació. Altres són els carlins els quals de sempre han estat l'anti-tot. També són antifranquistes els monàrquics de Don Juan per raons que són fàcils d'endevinar. Ho són els comerciants, propietaris, industrials i banquers que no han pogut reeixir o triomfar en el femer de la corrupció i la dictadura. Però no ho són el senyor Gual Villalbí ni don Joan March malgrat ésser dos tipus ben diferenciats. Al criteri d'aquests dos senyors tan respectables podem sumar el nostre i repetir el que deiem el mes passat ço és que el franquisme és un dels millors règims despòtics que s'han inventat.

Fa pocs dies «The New York Times» publicava un editorial de crítica del dictador de Portugal, Oliveira Salazar, i incidentalment deia que aquest no havia estat tan bàrbar com Franco ni havia brutalitzat tan impiament els seus enemics. Tot seguit va sortir l'ambaixador franquista a Washington amb una lletra de protesta i dient que no estava bé que un periòdic seriós com «The New York Times» digués aquestes coses. I tenia tota la raó. Perquè fa prop de trenta dos anys que Oliveira Salazar és dictador de Portugal i si no ha brutalitzat els seus enemics, com Franco, és perquè aquests enemics no existien o no piulaven. Ara que comencen a aixecar el cap i a donar fe de vida, Oliveira Salazar no els perdona i els tracta tan malament o pitjor que Franco malgrat que els enemics li surten de les entranyes de l'Església catòlica, d'allà on va sortir ell i el mateix Franco.

No és ben clar això? Si ens entretenim a considerar quina dictadura és més dura o més blana, si és més bona o més dolenta, voldrà dir que acceptem la dictadura com una fatalitat i que estem disposats a escollir la que més ens convingui, la de Madrid, la de Lisboa o la de Moscú. Però, si és fatal que tinguem una dictadura, on és el nostre dret d'escollir? Tant si volem com no, tindrem la que ens toqui, si som espanyols tindrem la de Madrid, si som portuguesos tindrem la de Lisboa i si som una democràcia popular de les que ara s'estilen tindrem la de Moscú si ens plau per força. Per això no tenia raó «The New York Times» perquè nosaltres, encara que ens donessin una dictadura que ens deixés viure de renda i ens passagés amb un Rolls Royce no l'acceptariem. No hem vingut al món a viure de favor i de clemència com molts dels antifranquistes de nova trinca, sinó a viure la nostra dignitat humana amb la nostra independència i el nostre treball.

Ens interessa ben poc que el cap de policia es digui Rubio o es digui Moreno, que l'alcalde de Barcelona es digui un nom o altre i que el governador sigui una mula com Acedo o un àngel com Monsenyor Modrego. La llibertat és indivisible i la dictadura i el despotisme ho són igualment. Les lliçons ens venen de dalt i ens venen de baix, de la dreta i de l'esquerra, i no ens costa gens d'entendre on comença i on acaba una dictadura encara que s'amagui amb disfresses atraients. Una dama de Canet de

(Passa a la pàg. 2.)

SOCIALISME I PODER

Una de les diferències formals que ens separa dels partits burgesos catalans que han governat a Catalunya es que la nostra acció no està orientada de principi, en l'obtenció del poder polític a Catalunya. Més ben dit, per ell mateix el poder no ens interessa.

El Moviment Socialista de Catalunya té com activitat fonamental la d'ésser l'expressió viva, políticament parlant, de la classe treballadora catalana.

Al cap de vint anys d'absurditat franquista, comença a desvetllar-se dins del poble, el sentiment de l'eficàcia de l'acció destinada a obtenir millores econòmiques Comença a tenir voluntat de lluita, a afirmar-se, a tenir confiança en l'esdevenidor. Endevena intuitivament que la fi s'acosta, que «això no pot durar». Es intuïció i a la volta realitat: «això no pot durar!» Heus ací ingenuament, la realitat!, l'infraestructura econòmica franquista va desllorigant-se d'ella mateixa.

L'hora s'acosta per Catalunya de renovar la tradició democràtica del país i d'escollir nou camí. I, en aquesta renovació, en aquesta renaixença, pertoca al M. S. de C. l'històrica tasca d'eleva la lluita material que sostenen obrers i camperols per millorar llur poder de compra i transposar-la sobre un pla superior: la lluita política de classe.

Sense abandonar la lluita pel benestar immediat de la classe treballadora, al contrari, fent cos amb ella, tenim d'orientar-la al pla polític. Hem de desvetllar la consciència política del nostre poble —i sobretot la de la nostra joventut— per organitzar la seva posició de classe, la seva acció de classe.

El camí que ens assenyaem es llarg. La tasca es immensa. No ens deixa temps per desitjar l'obtenció del poder polític.

El quadre polític de les institucions democràtiques occidentals, en el qual va desenvolupant-se el capitalisme, va lligat i reposa sobre dues nocions: l'igualtat política o ciutadana de dret i la «llibertat» econòmica «deixar fer, deixar anar» o el que en queda.

A través el joc d'aquestes institucions, la democràcia està feta d'equilibris successius de lluita de classe.

Quan els partits socialistes occidentals tenen el poder o quan hi participen no fan per voluntat política de classe. Llur acció determina un progrés en el camí socialista (nacionalitzacions, lleis socials, etc.). Però si la projectem sobre cada moment polític isolat sembla més bé acció d'equilibri i pareix a voltes contenir més desitg de viure que de progrés i de lluita per anar endavant.

En realitat desitg d'equilibri i voluntat d'ajudar el progrés van a la una, puix en l'equilibri democràtic els partits socialistes troben el temps i l'ocasió de madurar la consciència política de la classe treballadora; es tracta —de totes maneres— de dues tasques ben difícils d'efectuar a la vegada. I així pot ésser considerat el poder polític com el tribut que els partits socialistes paguen a llur vida democràtica, vida utilitzada sobretot per la lluita pel progrés dels pobles.

Els partits burgesos catalans, i llurs directors de consciència, quasi bé sempre han confós el catalanisme amb la llengua, les quatre barres, realitats històriques, idees totes més o menys tintades

(Passa a la pàg. 2.)